

Urząd Gminy Białogard

Walory krajobrazowe, przyroda, zabytki

Walory krajobrazowe, przyroda, zabytki

Atutem Gminy są obfitujące w zwierzynę łowną i bogate runo leśne: grzyby, jagody, żurawiny - duże kompleksy leśne. Ważną dziedziną gospodarki łowieckiej są polowania dewizowe. Na terenie Gminy działalność prowadzi 7 kół łowieckich.

Walorem Gminy są czyste, obfitujące w szczególnie atrakcyjne dla wędkarzy ryby - troć wędrowna, lipień, pstrąg potokowy i tęczowy- rzeki Parsęta, Radew, Pokrzywnica i Chotla. Rzeki to także wymarzone miejsca do spływów kajakowych. Na terenie wielu gospodarstw istnieje możliwość rozbicia namiotu lub ustawienia przyczepy. W miejscowościach Dargikowo, Lulewiczki i Nawino znajdują się stajnie oferujące możliwość nauki jazdy konnej. Krajobraz naturalny Gminy cechuje duża różnorodność i występowanie cennych, niekiedy rozległych obszarowo elementów krajobrazu, są to między innymi doliny rzek, śródlądne jeziora, oczka wodne, torfowiska, wzgórza morenowe i kemy (polodowcowe formy rzeźby terenu) oraz lasy. Urodę Gminy można podziwiać w wielu miejscach, m.in.

z punktów widokowych znajdujących się w okolicach niżej wymienionych miejscowościach.

- **Zaspy Małe** - wzgórze znajdujące się na północ od wsi (nad cmentarzem, przy skraju lasu) z rozległym widokiem w kierunku północnym i wschodnim - na leśne obszary moreny dennej na południe od Koszalina.
- **Nasutowo** - wyniesienie około 30 m na południowy - wschód od wsi; rozległy widok w kierunku północnym i wschodnim - między innymi na miejscowości Karlino, Białogard, Górę Niwka.
- **Góra Kościernicka** - odkryte wyniesienie wzgórza morenowego z panoramą widokową na położony w dolinie Białogard.
- **Góra Niwka** - wyniesienie kemowe nad zabagnionym obniżeniem na wschód od Białogardu, widok na Białogard, Górę Kościernicką.
- **Dębczyno** - na dwóch lokalnych kulminacjach morenowych - panoramy widokowe w kierunku zachód - na Białogard, łącznie i południe: Dębczyno, Rogowo, Nawino.
- **Góra Świerkowiec** - rozległy widok w kierunku południowym i zachodnim na Górę Lipią i na obniżenie tarasu rzeczno wyższego z dolinami dopływów rzeki Topiel.
- **Laski** - przy drodze do miejscowości, około 20 m na wschód od wsi - rozległa panorama północnej części Wysoczyzny Łobeskiej, w kierunkach: wschodnim - Nawino Kolonia, dolina Mogilnicy, dolina dopływu Granicznej, południowym - Góra Lipia, dolina Granicznej, dolina rzeki Topiel, zachodnim - obniżenie tarasu rzeczno wyższego z dopływami rzeki Topiel.
- **Wronie Gniazdo** - punkt widokowy przy ujściu Chotli do Radwi.

Na terenie Gminy istnieje szereg malowniczych zakątków. Do miejsc godnych polecenia należą między innymi:

- **obszar na zachód od drogi Białogard** - Rąbino, na odcinku do Łęcza, charakteryzujący się urozmaiconą rzeźbą terenu, bogatą i różnorodną roślinnością (torfowiska, asy sosnowe, pojedyncze egzemplarze drzew), mgły i nastrojowe jesienne krajobrazy,
- **przełom rzeki Parsęty na odcinku Rzyszewo - Tychówko - Osówko - Wicewo** (poza miejscowością Rzyszczewo - teren Gminy Tychowo) - głęboko wcięta dolina rzeki Parsęty z bocznymi dolinkami, znaczne różnice wysokości terenu, las liściasty,
- **Góra Niwka koło miejscowości Żytelek** - z wzniesienia o wysokości 88 n.p.m. z niej widoczna panorama Białogardu, okolicznych wsi: Klępina, Żytelek - najstarszych wsi powiatu białogardzkiego i Równiny Białogardzkiej, piękny las liściasty,
- **wieś Łęczo i okolice** - liczne boczanie gniazda, ogrodzenia łąki i pastwisk, stawy po eksploatacji gliny, mgły, opary,
- **meandry i starorzecza Parsęty na północny** - wschód od Nasutowa,
- **unikalna elektrownia wodna w m. Rościno,**
- **park pałacowy o powierzchni 23,38 ha, w m. Czarnowęsy**, położony nad rzeką Mogilnicą, na jej południowym brzegu. W parku o wyraźnym romantycznym charakterze rośnie wiele starych i o potężnych rozmiarach drzew. Dominują w nim buki i dęby szypułkowe. Rosną tam również drzewiaste cisy i buk odmiany czerwonołistnej (przy pałacu), w głębi jodła pospolita i daglezwia zielona. Przy szczycie doliny Mogilnicy znajduje się kamień o obwodzie około 400-500 cm, w którym wykuto kamienną ławkę, tzw. „ławkę diabła”. W parku znajduje się również cmentarz - grobowiec rodzinny przedwojennych właścicieli wsi.

Opracowano m.in. na podstawie:

Pracy zbiorowej pod redakcją A. Świrko Przewodnik turystyczny - krajoznawczy po Ziemi Białogardzkiej, Białogard 2000

Szlaki turystyczne

Szlak pieszy wokół Białogardu (nieoznaczony) - prowadzi od miasta Białogard przez Rościno - Lulewice - Żelimuchę - Kościernicę - Pomianowo - Dargikowo - Kłębino Białogardzkie - Białogard. Możliwy do przejścia ciągu jednego dnia.

Po drodze możliwość poznania różnych form geomorfologicznych charakterystycznych dla terenów wokół Białogardu (Góra Niwka w Kłępinie, tereny podmokłe dawnego zastoiska, morena denna, itp.). Polecane do obejrzenia m.in.: elektrownia podwodna w Rościnie, miejsce poświęcone pamięci Jana Pawła II w Lulewicach, jedna z największych w Europie plantacji borówki amerykańskiej w Żelimusze, zabytkowy kościół rzymsko - katolicki p.w. Chrystusa Króla w Pomianowie, panorama Białogardu z drogi Pomianowo - Dargikowo i z Góry Niwka koło Kłębina.

Szlak pieszy torami byłej kolejki wąskotorowej (nieoznaczony) - prowadzi od miasta Białogard przez Kisielice (wiadukt kolejki wąskotorowej) - łącznie (zabytkowy późnogotycki - z XV w. kościółek, liczne bocianie gniazda), Kamosowo (gorzelnia z końca XIX wieku, stawy, park) - Nasutowo (park, punkt widokowy) - Zagórze (park) - Rychowo - Podwilcze (park z pałacem) - Rarwino (zabytkowy kościół, wiadukt nad Pokrzywnicą) - Sławoborze.

Szlak parków, dworów i pałaców (motorowy, nieoznaczony) - prowadzi od miasta Białogard w stronę Koszalina obok parku miejskiego, następnie w stronę Karlina i do miejscowości: Lubiechowo, Kozia Góra, Karścino, Krukowo, Garnki na terenie Gminy Karlino, a następnie do miejscowości znajdujących się na terenie Gminy Białogard. Pierwszą z nich jest Nasutowo gdzie można zobaczyć park romantyczny ze sztuczną: wyspą, Kamosowo (park w stylu krajobrazowym, gorzelnia, stawy rybne), Podwilcze (park z pałacem), Rarwino (zabytkowy kościół , most nad Pokrzywnicą), Stanomino (pałac, zabytkowy kościół i park naturalistyczny), Gruszewo (park dworski) , łącznie (zabytkowy kościół , liczne bocianie gniazda), Nawino (park krajobrazowo - leśny), Czarnowęsy (park i legendarną ławkę diabła), Byszyno (neogotycki kościół) dalej szlak prowadzi na teren Gminy Tychowo, do m. Tychowo, Stare Dębno, Motarzyn, Bukówko, Bukowo i Dobrowo.

Trasa rowerowa (nieoznaczona) - Białogard - łącznie (późnogotycki z XV w. kościółek, liczne bocianie gniazda) - Kamosowo (gorzelnia z końca XIX wieku, park, zabudowania gospodarcze, stawy hodowlane) - Rościno (wybudowana w 1936 r. podwodna elektrownia wodna) - Białogard.

Trasa rowerowa szlakiem najstarszych śladów osadnictwa na Ziemi Białogardzkiej (nieoznaczona) - Białogard - Kisielice (most kolejki wąskotorowej nad Parsętą) - Dębczyno (liczne stanowiska archeologiczne z różnych okresów, punkt widokowy przy ujściu Mogilnicy do Parsęty - klasyczne meandry) - Rogowo (szachulcowe zabudowania gospodarcze) - Byszyno (szachulcowa zabudowa, kościół neoromański) - Jezioro Rybackie możliwość wędkowania i odpoczynku, w południowej części jeziora ponad 1000 lat temu znajdowała się osada na palach) - Białogard.

Szlak zachodni wokół Białogardu (rowerowo-pieszy)- Białogard - Rościno (byłe magazyny broni JAR, elektrownia wodna w stopniu na Parsęcie, bród przez Parsętę) - Kamosowo (stawy, park, gorzelnia) - łącznie (zabytkowy kościół, kolonia bocianów, wiadukt kolejki wąskotorowej) - Dębczyno (punkt widokowy) - Białogard (stare miasto).

Szlak wschodni wokół Białogardu (rowerowo - pieszy)- Białogard - Kościernica - Góra Kościernicka - Pękanino - Pomianowo (zabytkowy kościół, widok na tereny popoligonowe, zmeliorowane torfowisko niskie) - Dargikowo (cmentarz protestancki z charakterystycznymi kamieniami nagrobkowymi) - Góra Niwka (punkt widokowy na Białogard) - Żytkowo (stawy pstrągowe na Leśnicy, park, zabytkowy kościół) - Rogowo (grodziska, dolina Parsęty) - Dębczyno (ujście Mogilnicy do Parsęty, ujęcia wody, punkt widokowy na Białogard i łącznie) - Białogard.

Szlak krajobrazy i parki Gminy Białogard – (szlak rowerowy) Białogard (dolina Parsęty, zabytkowy wiadukt kolejki wąskotorowej, krajobraz moreny dennej falistej z rozległymi zmeliorowanymi terenami bagiennymi - punkt widokowy koło Dębczyna) - Gruszewo (park, ruiny pałacu, pomniki przyrody, cmentarz, tworzące się jeziora) - Laski (rozległa panorama na wysoczyznę łobeską - „Wysoczyzna Rąbino”, kamień pamiątkowy, park) - Stanomino (dolina rzeki Topiel, park, pałac) - Sińce (zabudowania folwarku, park) - Rychówko (rynnowe doliny wśród wzgórz morenowych, łąki i lasy liściaste) - Rychowo (zabytkowy układ wsi, pałac, park krajobrazy moreny dennej) - Podwilcze (park i pałac, zabytkowe zabudowania gorzelnii, warsztatów, cmentarz); większość trasy pokonuje się mało uczęszczanymi drogami ładnymi starymi zadrzewieniami przydrożnymi.

Opracowano m.in. na podstawie:

Pracy zbiorowej pod redakcją A. Świrko Przewodnik turystyczny – krajoznawczy po Ziemi Białogardzkiej, Białogard 2000 .

Source URL:

<http://www.gmina-bialogard.pl/strona/prezentacja-gminy/560-walory-krajobrazowe-przyroda-zabytki>